

Назва навчальної дисципліни	Дендрологія
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>101 Екологія</i>
Кількість кредитів	4
Шифр навчальної дисципліни	<i>ВК 2.8</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Цицюра Неля Іванівна</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат біологічних наук</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада викладача	<i>доцент кафедри біології, екології та методики їх викладання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0971994498</i>
Профайл викладача	<i>http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/me/stryktyra/kaf_biologia/tsytsyura.pdf</i>
Е-mail викладача	<i>smaragds@ukr.net</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>44 ауд.</i>

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Дендрологія» належить до вибіркового компоненту циклу професійної підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП Екологія, метою якої є професійна підготовка спеціаліста-еколога, яка передбачає теоретичну та практичну підготовку до здійснення самостійних наукових пошуків у галузі дендрології, розвинення практичних навичок оцінювання деревних рослин за їх декоративними властивостями та можливістю застосування у садово-парковому будівництві, навичок з догляду за деревними рослинами та їх розмноження.

.Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль I. Загальні відомості про деревні рослини			
Введення в дендрологію	Різноманітність декоративних деревних рослин у природі (екскурсія)	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	35
Філогенетична система деревних рослин України. Відділ Голонасінні	Систематична та біолого-екологічна характеристика голонасінних рослин		
Філогенетична система деревних рослин України. Відділ Покритонасінні	Систематична та біолого-екологічна характеристика покритонасінних рослин (підкласи Магноліїди, Ранункуліди, Гамамеліди) Систематична та біолого-екологічна характеристика покритонасінних рослин (підкласи Діленіїди, Розиди, Ламіїди)		
Біоморфологія деревних рослин	Біолого-морфологічні особливості деревних рослин		
Біологія розвитку деревних рослин	Цикли розвитку деревних рослин. Складання календаря цвітіння красивооквітучих деревних рослин		
Екологія розвитку деревних рослин	Екологічні особливості деревних рослин		
Природна і культивована дендрофлора України			

Змістовий модуль II. Природні декоративні якості деревних рослин			
Природні декоративні якості крони деревних рослин	Природні декоративні якості крони деревних рослин	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	10
Фізіономічні особливості та декоративні якості листків деревних рослин	Природні декоративні якості листків деревних рослин		
Фізіономічні особливості і декоративні якості квітів, плодів та стовбура деревних рослин			
Змістовий модуль III. Садово-паркове мистецтво			
Дендрарій та етапи його створення	Складання проекту дендрарію	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	15
Розмноження та деревних рослин	Розмноження та вирощування декоративних форм шпилькових дерев та кущів		
Штучна зміна форми деревних рослин (топіарне мистецтво)	Догляд за зеленими насадженнями		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання			20
Підсумковий тест			20
Всього			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
ЗК03.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ФК01.	Знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності
ФК05.	Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
ФК06.	Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
ПР02.	Формулювати основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування
ПР03.	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування
ПР06.	Аналізувати фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття
ПР22.	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля із залученням громадськості

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Літературні джерела

1. Аксёнов Е. С., Аксёнова Н. А. Декоративные растения. Деревья и кустарники. Т. 1. Москва : АБФ/АВФ, 2000. 560 с.
2. Воллеббен Петер Таємниче життя дерев; переклад з нім. Ю. Микитюк. Харків : Книжковий клуб. 2017. 224 с.
3. Заячук В. Я. Дендрологія. Львів : Априорі, 2008. 656 с.
4. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія. Київ : Вища шк., 2003. 199 с.
5. Колесников А. И. Декоративная дендрология. Москва : Лесн. пром-сть, 1974. 704 с.
6. Кохно М. А., Гордієнко В. І., Захаренко Г. С. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Голонасінні : довідник. Київ : Вища школа, 2001. 207 с.
7. Кохно М. А., Трофименко Н. М., Пархоменко Л. І. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні : довідник. Київ : Фітосоціоцентр, 2005. 716 с.
8. Крюссман Г. Хвойные породы. Москва : Лесн. пром-сть, 1986. 256 с.
9. Миронова Г. О. Методичні рекомендації з розмноження деревних та кущових рослин. Ч. 1. Голонасінні. Київ : 1998. 48 с.
10. Хессайон Д. Г. Всё о декоративных деревьях и кустарниках. Москва : Кладезь-Букс, 2001. 127 с.
11. Хессайон Д. Г. Всё о вечнозелёных растениях. Москва : Кладезь-Букс, 2001. 128 с.
12. Цицюра Н. І. Дендрологія: курс лекцій, хрестоматійний матеріал. Кременець : ВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2014. 284 с.
13. Цицюра Н. І. Збагачення дендрофлори Волино-Поділля шляхом інтродукції видів родини *Cupressaceae* F. Neger. Екологія і природокористування в системі оптимізації відносин природи і суспільства : матеріали II міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (19-20 березня 2015 р.). Тернопіль : Крок. 2015. С. 151–152.
14. Цицюра Н. І., Іванюк А. С. Оптимізація урбоандшафтів з виростанням представників родини *Cupressaceae* F. Neger. Екологія і природокористування в системі оптимізації відносин природи і суспільства : матеріали III між нар. наук.-практ. конф. 24–25 березня 2016 р. Ч. 1. Тернопіль : Крок, 2016. С. 201–203.
15. Черняк В. М., Цицюра Н. І. Біологічні особливості видів родини *Cupressaceae* F. Neger у зв'язку з інтродукцією на Волино-Поділлі. Кременець : ВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2015. 176 с.
16. Черняк В. М. Культивована дендрофлора Волино-Поділля, перспективи її використання та збагачення. Тернопіль : В-цтво ТНПУ, 2004. 264 с.

Інформаційні ресурси

1. Боротьба зі шкідниками та хворобами : веб-сайт. URL : <http://berrylib.ru>
2. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття : веб-сайт. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.
3. Життєва форма : веб-сайт. URL : <http://ref.rushkolnik.ru>
4. Загальнодержавна програма збереження біорізноманіття України на 2007-2025 роки : веб-сайт. URL : <http://www.sea.gov.ua/GIS/BSR/UA/documents>.
5. Концепція збереження біологічного різноманіття України : веб-сайт. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>.
6. Рослини-рекордсмени України : веб-сайт. URL : <http://pozashkillya.ostriv.in.ua>
7. Червона книга України : веб-сайт. URL : <http://mail.menr.gov.ua/publ/redbook/redbook>